Organizuoja
VILNIAUS UNIVERSITETAS

REMIA
UAB „AFFECTO LIETUVA“
LIETUVOS JAUNŲJŲ MATEMATIKŲ MOKYKLA
NACIONALINIS EGZAMINŲ CENTRAS
LEIDYKLA TEV
LEIDYKLA TYTO ALBA
LIETUVOS MATEMATIKŲ DRAUGIJA

XXIV LIETUVOS KOMANDINĖ MOKSLEIVIŲ MATEMATIKOS OLIMPIADA PROF. JONO KUBILIAUS TAUREI LAIMĖTI

Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos fakultetas, 2009 09 12

Uždavinių sąlygos

1. Įrodykite, kad $x\cos x \le \frac{\pi^2}{16}$ su kiekvienu $0 \le x \le \frac{\pi}{2}$.

2. Realieji skaičiai a, b, c, d ir e tenkina sąlygą

$$|a-b| = 2|b-c| = 3|c-d| = 4|d-e| = 5|e-a| .$$

Raskite visus tokius skaičių penketus $(a;b;c;d;e)$.

3. Realusis skaičius x yra toks, kad

$$x^3 = x+1 .$$

Raskite tokius sveikuosius skaičius α, β ir γ, kad

$$x^7 = \alpha x^2 + \beta x + \gamma .$$

4. Išspręskite lygčių sistemą

$$\begin{cases} \dfrac{9}{2(x+y)} = \dfrac{1}{x} + \dfrac{1}{y}; \\ \sqrt{x^2-2} = \sqrt{3-y^2}. \end{cases}$$

5. Realieji skaičiai x_1, x_2, x_3, x_4 ir x_5 tenkina sąlygą

$$\begin{cases} x_1x_2 + x_1x_3 + x_1x_4 + x_1x_5 = -1; \\ x_2x_1 + x_2x_3 + x_2x_4 + x_2x_5 = -1; \\ x_3x_1 + x_3x_2 + x_3x_4 + x_3x_5 = -1; \\ x_4x_1 + x_4x_2 + x_4x_3 + x_4x_5 = -1; \\ x_5x_1 + x_5x_2 + x_5x_3 + x_5x_4 = -1. \end{cases}$$

Kokias reikšmes gali įgyti x_1?

6. Aibėje A yra 5 skirtingi realieji skaičiai. Raskite visas tokias aibes A, jeigu žinoma, kad aibė, sudaryta iš visų aibės A skirtingų skaičių porų sandaugų, yra

$$\{0,1;\ 0,15;\ 0,375;\ 1;\ 1,6;\ 2,5;\ 3,75;\ 4;\ 6;\ 40\}.$$

7. Sveikieji skaičiai a ir b tenkina sąlygą

$$a = a^2 + b^2 - 8b - 2ab + 16.$$

Ar būtinai skaičius a yra sveikojo skaičiaus kvadratas? Atsakymą pagrįskite.

8. Kiek yra natūraliųjų skaičių a, b ir c trejetų $(a; b; c)$, tenkinančių sąlygą

$$a + b + c = 2009?$$

Nurodykite visus tokius trejetus $(a; b; c)$, kurie tenkintų lygybę, o jų sandauga abc įgytų didžiausią galimą reikšmę.

9. Neneigiami sveikieji skaičiai a ir b tenkina sąlygą $(a^2 - 9b^2)^2 - 33b = 16$.

1) Įrodykite, kad $|a-3b| \ge 1$.
2) Raskite visas neneigiamų sveikųjų skaičių poras $(a; b)$, tenkinančias šią lygybę.

10. Pirmosios šimtinės elementai $M = \{1, 2, 3, \ldots, 99, 100\}$ yra surašyti natūralia tvarka į 10 x 10 matmenų lentelę, kaip parodyta žemiau:

$$\begin{array}{cccc} 1 & 2 & \ldots & 10 \\ 11 & 12 & \ldots & 20 \\ \multicolumn{4}{c}{\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots} \\ 91 & 92 & \ldots & 100 \end{array}$$

Ar įmanoma išbraukti iš lentelės 10 skaičių taip, kad tarp likusių 90 skaičių nebūtų galima surasti 10-elementės aritmetinės progresijos?

11. Ratu surašyta 11 teigiamų sveikųjų skaičių. Paaiškėjo, kad bet kurių dviejų kaimyninių skaičių skirtumas yra ne mažesnis nei 20, o bet kurių dviejų kaimyninių skaičių suma yra ne mažesnė nei 100. Raskite pačią mažiausią įmanomą tokių 11 skaičių sumą.

12. Lentoje ratu tam tikra tvarka surašyti skaičiai 1, 2, 3, ...10. Priėjęs prie lentos ištvermingai-išmintingas Brėmų asiliukas suskaičiavo visas 10 įmanomų gretimų skaičių trejetų sumų ir lentoje užrašė mažiausią iš tų 10 sumų. Kokį patį didžiausią skaičių išmintingasis Brėmų asiliukas galėjo užrašyti lentoje?

13. Raskite patį mažiausią galimą vardiklį tokios nesuprastinamos trupmenos, kuri pati yra dviejų nesuprastinamų trupmenų su vardikliais 600 bei 700 suma.

14. Simboliu $f(n)$ pažymėkime visų lygties

$$4x + 3y + 2z = n$$

sveikųjų teigiamų sprendinių $(x; y; z)$ skaičių. Raskite

$$f(2009) - f(2000).$$

15. Įrodykite arba paneikite, kad skaičius $\underbrace{99...9}_{2005}{}^{2009}$ gali būti gautas išbraukiant kai kuriuos skaičiaus $\underbrace{99...9}_{2008}{}^{2009}$ skaitmenis.

16. Stačiajame lygiašoniame trikampyje ABC taškas K yra to trikampio įžambinės AB vidurio taškas. To trikampio statiniuose BC ir AC yra atitinkamai pažymėti tokie taškai L ir M, kad $BL = CM$. Ar tada būtinai trikampis LMK yra:

1) lygiašonis;
2) statusis trikampis?

17. Apskritimas O_1, kurio spindulys lygus 2, ir apskritimas O_2, kurio spindulys lygus 4, išoriniu būdu liečiasi taške P. Taškai A ir B yra tokie atitinkamai apskritimų O_1 ir O_2 taškai, nesutampantys su tašku P, kad taškai A, P ir B yra vienoje tiesėje. Raskite atkarpos PB ilgį, jeigu atkarpos AB ilgis yra 4.

18. Lygiagretainio $ABCD$ kampo A pusiaukampinė kerta lygiagretainio kraštinę BC taške M, o kraštinės CD tęsinį – taške N. Apie trikampį MCN apibrėžto apskritimo centras yra taške O. Įrodykite, kad taškai B, O, C, D priklauso vienam apskritimui.

19. Jeigu a, b ir c yra trikampio kraštinių ilgiai ir

$$A = \frac{a^2 + bc}{b + c} + \frac{b^2 + ca}{c + a} + \frac{c^2 + ab}{a + b},$$

$$B = \frac{1}{\sqrt{(a+b-c)(b+c-a)}} + \frac{1}{\sqrt{(b+c-a)(c+a-b)}} + \frac{1}{\sqrt{(c+a-b)(a+b-c)}},$$

įrodykite, kad $AB \geq 9$.

20. Iškilojo keturkampio ABCD išorėje nubrėžti lygiakraščiai trikampiai ABQ, BCR, CDS, DAP. Taškai X, Y, Z, W yra atitinkamai atkarpų PQ, QR, RS, SP vidurio taškai. Raskite didžiausiąją santykio

$$(XZ + YW)/(AC + BD)$$

reikšmę.